

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasarnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyilvánter papíra 50 fillér.

MURAKÖZ

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:
MARCITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajladonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Muraköz ünnepe.

Nagy nap virradt Muraköz területére és katolikus lakosságára. Ellátogatott hozzánk az egyházmegye fejenek képviselőjében Bauer Antal dr. érsek-koadjutor, hogy a bér-málás szentségét szerető katolikus hívői közt kiössza, hogy őket a hitben megerősítse, hogy ez alapon mindenki hitét mindig és állhatatosan valja s hogy a katolikus vallás követelményei szerint élhessen.

Ép ezért nagyjelentőségű napja van ma nemcsak Csáktornyanak, de egész Muraköznek is. Hiszen mindezekre a malasztokra mindenkinek nagy és égető szüksége van. Az élet küzdelmeiben nemcsak lelki vigasztalásra, de erősítésre van szükség. Abban a nagy harcban, mely a nép fenntartásáért, a mindennapi kenyérért, jövőnk biztosításáért kérihetetlenül folyik, lekopik a hit zománca még talán a legkatolikusabb hívőben is. S ezért erősítésre van szükség. Kell, hogy a hívő lélek új krizmát kapjon. Szükséges, hogy új fegyverre tegyen szert a keresztény katolikus hívő, mellyel a Szentlélek átömlesztése segítségével megerősödjön, nemcsak a maga hitét védelmezze meg külső veszedelmek ellen, hanem a katolikus anyaszentegyház hű katonájává is legyen. Hogy a megbérmáltban a katolikus anyaszentegyház engedelmis és hű harcost nyerjen, akinek elszánt-ságára minden körülmények közt számíthat-son.

De nemcsak ezért üdvözöljük az egyház-nagyot, hanem azért is, mert látogatásával alkalmat ad arra, hogy a hívő az aulával közvetlen érintkezésbe léphetnek. Hogy megismerkedhetnek azokkal a ténnyezőkkel, akik az egyházmegye ügyeit vezetik. A kölcsönös érintkezés az összetartozás érzését csak erősíti. A mostani látogatás is első fogja ezt mozdítani.

Visszont azonban az érsek úr is tanul-ságokat meríthet a Muraköz területén való hosszabb tartózkodásából.

Megismerkedik nemcsak a lelkesekkel, de világiakkal is. Gyönyörködni fog a muraközi hitélet erősségében; de látni fogja azt is, hogy lépten-nyomon magyar területen mozog.

Tapasztalni fogja, hogy az itteni lakos-ság, horvát anyanyelve dacára, a magyar hazának hű gyermeke.

Látni fogja, hogy hűségének természetes alapja van. Hogy semmiféle erőszak nem játszik itt közre abban, hogy ez a nép a drá-vántulni eszméktől teljesen idegenkedik.

Ezeréves multja van annak, hogy ez a nép nemzeti érzelmeiben, az ősi tradíciókhoz híven, a magyar hazához hű maradt.

Magyarnak valja magát annak dacára, hogy a zágrábi egyházmegyéhez tartozik. Annak dacára, hogy ennek örve alatt nagyon sok kísértésnek kitéve van.

S ha ezekről az érsek úr meggyőződni

fog, bizonyára támogatót nyerünk benne a horvát propaganda ellenében való védekezésünk küzdelmeiben.

Mert be fogja látni, hogy a politikai szempontoknak előtérbe való toléása a hitélet gyöngítésére vezet.

Nem fogja mint főpap tűrni, hogy fiatal lelkeseknek a horvát állameszme propagálói legyenek Muraköz területén.

Fel fogja őket, mielőtt a szemináriumból kikerülnek, világosítani, hogy Muraközben csak a katolikus hitélet erősítésére törekedhetnek, más tekintetben agitatóri missziót nem teljesíthetnek.

Hogy nekik nem az a feladatuk, hogy itt visszavonást keltsenek, hanem az, hogy a katolikus hit szellemében a népet neveljék, a népeknek nemcsak vezetői, de támogatói is legyenek.

Mert ha nem így járnak el s nem erre törekednek, a krizma eredménye nem a béke lesz, mellyel érsek úr az arcuütés alkalmával a megbérmáltat üdvözli, hanem további küzdelem, melyhez erőt ugyancsak a krizmából merítenek.

Adja Isten, hogy a mostani bér-málás a kölcsönös megértés eredményére vezessen. S ép ezért teljes lelkesedéssel azon vagyunk, hogy az érsek úr itt tartózkodása kellemes emlékeket rögzítsen meg az ő számára.

Szívélyesen üdvözöljük tehát kivétel nélkül. Fmú hódolattal járulunk eléje, hogy a Szentlélek malasztjában részesüljünk. A homlokunkra rákeni szent krizma elménkel felvilágosítani, szívünket, lelkünket megerősíteni fogja.

A krizma csak u.abb tápot fog adni ahhoz, hogy a katolikus anyaszentegyház buzgó hívei és támogatói legyünk!

Jelentés a tűzoltóság 1911. évi működéséről.

Az emberiség, a tűz pusztítása elleni küzdelmekre, már ósidőktől fogva rá van utalva. Köszükség hozta létre a tűzoltó-intézményt is, melynek fejlődése vagy stagnálása legnagyobb részben a nagyközönség, a társadalom pártolásától vagy nemtörődöm-ségétől függ. Az 1875 évben megalakult csáktornyai ö. t. egylet is, mely ez idő szerint már 37 éves multta tekinthet vissza ezen idő alatt nem egyszer találkozott hol a nagyközönség jóindulatával, hol pedig annak indolentiájával. Különösen az utóbbi években mutatkozik nemcsak a tűzoltóság, de minden társadalmi pártfogást és hozzájárulást igénylő intézmények iránt országos részvétlenség. S ha közelebről vizsgáljuk specialiter az önk. tűzoltói intézmények iránt nemcsak nálunk, de országszerte megnyilvánuló ezen elhídegülést s ha figyelemre méltatjuk az önk. tűzoltóegyletek kebelében szinte állandósult hivatásszeretlet hiányát úgy annak okát az utóbbi évtizedeken át

megeléldőt s mindenütt térfoglaló modern sociális élet lelfelfogásban lehetjük fel. Ugyanis a mai modern sociális hullámzás mellett mindinkább kevesebben akadnak oly nemesen gondolkodó elemek polgártársaink közt, kik szabad idejüket — ha ugyan van — ily nemes célok szolgálatára, minő a tűzoltói intézmény is, önkéntesen és ingyen felajánlják. Ma már az önk. tűzoltóegyletek első alakul-lásakor széles e hazában megnyilvánult ha-gyományos bajtársi szeretet lángja úgyszólván teljesen kialudt. Egyrésztől a régi bajtársak már elhagyták a küzdőteret, másrészt az ipari és kereskedelmi üzemeknek rohamos fejlődése s nagy dimenzióju berendezkedése következtében az ily telepeken s üzemekben lappangó tűzveszély is nagyobb valószínűségi ma már s így a mai tűzharok elleni küz-delem is más embereket, más, modernebb tűzoltószervezetet s szereket kíván, mint ami-nők pár évtizeddel ezelőtt még a kívánalmaknak megfelelőeknek bizonyultak.

Ma már az előre betanított, ügynevezett látványos tűzoltógyakorlatok — melyek igen alkalmasoknak bizonyultak nemcsak a laikus publikum, de a hatóság megtévesztésére is — idejüket multták. A közönség ezen szem-fényvesztő diszgyakorlatokat követő ünnepe-lyek költségeinek fedezésétől idegenkedik, a 4 évtized óta folyó jötekonny pumpolásokat megeléldte.

Az országszerte fellelhető elszomorító tűzrendészeti állapotok szolgálhatták az impulzust vezető tűzoltó szakembereinknek is a »tűzoltói törvény« s »kötelező tűzkárbi-ztosítás« és a »tűzoltói szakképzés« szükség-ségének eszméize.

Örömmel konstátálhatom, hogy a leg-utóbbi időben ép a legilletékesebb helyen lett komoly érdeklődés tárgya a tűzrendészet országos fejlesztése, mindazonáltal a régóta sürgetett tűzoltói törvény még mindig a távol jövő zenéje.

Éppen a tűzoltói törvény hiányának tudható be, hogy míg egyes vármegyékben mint a tűzrendészeti állapotok vannak járási s vármegyei tűzfelügyelői intézménnyel, addig az ország legnagyobb részében inkább csak tűzveszedelemtől, mint tűzrendészetéről lehet beszélni.

Áttérve tűzoltóegyletünk működő csa-patának 1911. évi munkásságára, arról a következőkben van szerencsém jelentésemel megtenni:

Az évi közgyűlés 1911. év február hó 26-án tartott meg. Mint sajnálatos körülményt kell konstátálnom, hogy az iránt a közönség részéről semmiféle érdeklődés nem nyilvánult meg, amennyiben a gyűlésen nem jelent meg egyetlen egy pártoló tag sem.

A február hó 4-én tartott táncvigalom anyagilag nagyon szépen jövedelmezett, de annál kevesebb volt a megjelentek száma, mely körülmény arra készítette a parancs-nokságot, hogy a hajdan híres és leglátoga-

több téli tűzoltó bálók rendezéséről a jövőre nézve lemondjon.

Jelentem, hogy kivonulás és gyakorlat 24 esetben tartották s a gyakorlatokon egy a billenő mozdony fecskendő, mint a kocsi-fecskendő iskola és gyors szerelése 5 és 9 tűzoltóval, nemkülönben a gépezetes föloltára, továbbá a háromrésztű angol dugólétra szerelése; I. II. III. emeletre egy és három horoglétrával való iskola és gyors mászás a Magyar Országos Tűzröszövetség egységes gyakorlati szabályzata szerint gyakoroltatott.

Zárógyakorlatunkat szeptember hó 24-én a tűzoltószertár épületénél tartottuk a következő feladat megoldásával: A tűzoltóegylet földszintjén levő szolgálatkaszában tűz támadt, mely az emeletet is veszélyezteti. Az emeletre fölvezető falépcső is lángokban van már. Az ipartestület emeleti helyiségében több gyermek életveszélyben forog.

Támadáshoz a Megla-féle tűzoltói vertkút, egy billenő mozdonyfecskendő osztóvízlával, tömlőmotóval, tekerccsel és 2 db 3 méteres dugólétra, továbbá a fecskendő hajtására kellő számú nyomótegenység áll rendelkezésre.

A taktikai kivétel — a beosztás s a feladat szemléltető elmondása után a következő módon odatott meg: »Életmentés, — támadás az 1. sugárral az égő ház emeletére 2 dugólétrával és a 2 sugárral a földszinti helyiségbe a létra alatt; — billenő mozdonyfecskendő a tömlőmotóval a I tekerccsel, sugárosztás a 3 tömlő végén; — vízszerezés a Megla-féle vert tűzoltói kútból — irány balra az 1 ablak. — Rajta!

Hogy hogyan sikerült a megoldás, arról szakértőnk véleményét alkothatnak maguknak, midőn megjegyzem, hogy 4-szer is megismételtük a támadást.

Ami a gyakorlatokban való megjelenést illeti, szorgalmasan eljár a gyakorlatokra az összlétszámunk 38%-a, kevésbé szorgalmasan 47% és a létszám 20%-a pedig csupán akkor jön gyakorlatra ha éppen kedve tartja. S ha a mulasztásokkal szemben alapszabályaink értelmében jártunk volna el, úgy be is csukhattuk volna a boltot. Ezen amomáiban pedig segíteni kell minél előbb, mert maga a tisztességerzet követeli meg, hogy aki becsületből önkéntesen lépett be az egyetbe, az a vele járó kötelességét férfiasan teljesítse, vagy pedig, ha adott becsületét nem tudja v. nem akarja beváltani, tegye le a tűzoltói uniformist. Néhányan csak a tűzhöz jönnék ügyetlenkedni s zavart okozni s a vezetőséget kompromitálni anélkül, hogy a fecskendőt s szerelését dacára több évi tűzoltói mivoltuknak ismernék. Tüzesetekkor, különösen ha vidéki tűzhöz vonultunk — az elmúlt évben pedig elég gyakran — mindig akad vállalkozó a nem tűzoltók közt is, kik előbb fennültek a szere, mint a tűzoltók, sőt még uniformist is kaptak magukra, mert pusztán kíváncsiságból olcsó kocsikázáshoz s kétes értékű dicsőségekhez akartak jutni. Jelentem, hogy a tűzoltóság, mint minden évben, Florián napot követő vasárnap a parancsnok vezetésével zászló alatt jelent meg az istentiszteleten.

Nemkülönben a tűzoltói szellem ápolása s terjesztése szempontjából a testület 6—6 működő tagot küldött a perlaki és katori tűzoltóegységek által rendezett nyári mulatságokra.

Kivonult a testület Baranics Antal volt egyleti szolga március 13-iki és Hänzsel Béla mászó december 23-iki temetésére. Mindkét tag halála súlyos veszteség egyfelénk, mert

mindketlen szorgalmas, buzgó, kötelességtudó, ügyes tűzoltók voltak s megérdemlik, hogy emléküket kegyelettel őrizzük szívünkben.

Polesinszky Emil

gyakorlómester.

(Folytatás köv.)

Cselédotthon és foglalkozást közvetítő intézet megnyitása Pécsen.

Az országoszerint már hosszú idők óta lehangzó panaszok és elégedetlenségek elsőrendű feladatát teszik az u. n. cselédmizéria lehető megszüntetését. A cselédmizéria egyrészt a cselédhiányban, másrészt a cselédanyag silányságában jelentkezik. Gondoskodásunknak tehát oda kell irányulnia, hogy kellő számban álljon cseléd rendelkezésre, és hogy a cselédanyag megjavuljon; az utóbbi úgy értendő, hogy egyrészt a cselédek a tudásuknak s egyéb személyi viszonyaiknak megfelelő helyre helyeztessenek, másrészt, hogy azon idegenkedés, amely egyes osztályokban — kisparos és kisgazda családoknál — a leányaiknak szolgálatba adása tekintetében tapasztalható, megszüntetésére, illetve csökkentésére. E célok elérésére két eszköz áll rendelkezésre u. m. a közvetítésnek hatósági kézbevétele és a cseléd-sors bizonytalanságának lehető csökkentését és ezzel a cseléd szolgálat megkedvelését előidéző cselédotthonok felállítását.

Megnyúvással értesülünk, hogy Pécsen f. é. július 15-én nyit meg a cselédotthonnal kapcsolatos hatósági közvetítő intézet, ahol a férfi és nőcselédi szolgálatra menni szándékozók díjtalanul kaphatnak igényeiknek, előképzettségüknek megfelelő helyet s amennyiben bármi okból a rendelkezésre álló helyekre elszegődni hajlandók nem volnának, a nőcselédek ugyanott mindaddig, amíg részükre megfelelő hely akad, napi 80 fillér ellenében lakást és teljes ellátást nyerhetnek, vagy amennyiben az ételmezésről a cselédotthonban is önmaguk kívánának gondoskodni, a szállásért napi 14 fillért tartoznak fizetni.

Amennyiben előzetes értesítést kap az intézet vezetősége, szívesen gondoskodik arról is, hogy a vasúton érkező leányokat az intézet megbizottja az állomáson várja, a ki őket az intézetbe vezeti. Esetleg az utiköltség megtérítéséről is gondoskodás történik.

Ily körülmények között minden szülő teljes nyugodtsággal küldheti leányát a pécsi intézetbe, mert annak erkölcsi és testi épi ségéről és részére alkalmas hely biztosításáról a hatósági intézmény gondoskodik.

Bármily irányú felvilágosítással azonnal és készséggel szolgál az intézet vezetősége.

Levelek a következő címre küldendők: Városi foglalkozást közvetítő intézet és cselédotthon vezetőségének Pécs, Városházapülete, Percel-utca.

Az érsek-koadjutor fogadtatása.

A Muraköz területén a mai napon kezdődő bérmálásnak tegnap délután volt meg a fő szenzációja: megérkezett Bauer Antal dr. érseki koadjutor, aki a bérmálás terhes és fárasztó munkáját végezni fogja. Az érsek-koadjutor délután fél 4 órakor érkezett meg Varasd felől. A fellobogózott vasúti állomáson Filiphil Lajos esperes és Szalmay József főszolgabíró fogadták, majd kocsiáru üve a város elején felállított diadalkapu előtt a város képviselőtestülete, a körmenetben eléje vonult karinges papság, fehér koszorús lányok és rengeteg nép várta az érsek-koadjutorát, akik

a város nevében Hajós Ferenc dr. országgyűlési képviselő s a papság nevében Rosmann Róbert helybeli zárdafőnök üdvözölt. A fehér lányok részéről Dénes Gizella nyújtott át csokrot az érseknek, mire érsek ur a fellobogózott utcákon keresztül vonulva, harangzúgás közepette a Szent Ferenciek templomához gyalogott. Mialatt az érsek-koadjutor a templomba bevonult, a Varga Wolfgang hiteltartó által összeállított és betanított 36 tagból álló énekkar az Ecce sacerdos magnus énekelt. Eközben az érsek a löőtárhoz ért, hol rövid ima után áldást osztott. Az előre megállapított ceremóniák elvégzése után Bauer dr. érsek-koadjutor kihallgatást tartott, mely után az érsek-koadjutor lakosztályába vonult vissza, melyet részére a zárdában rendeztek be.

— **Hirdetmény.** Csáktornya nagyközség előjárósága közli, hogy a nagyközségnek 1913 évre egybeállított költségvetési előirányzata az 1886. évi XXII. t. c. 125 §-a értelmében a községhez 1. szám alatti hivatalos helyiségében mai naptól 15 napi közszemlére helyeztetett oly célból, hogy azt a hivatalos órák alatt a nagyközségnek minden egyes adózó polgára betekinthesse és arra vonatkozólag esetleg észrevételeket tehesen, avagy ellene felelőzhessen. Csáktornya, 1912. július hó 17-én. Kristofics Károly bíró, Dénes Béla közig. jegyző

K Ü L Ö N F E L É K .

— **Bérmálás.** Miatán Csáktornyan ma és holnap lesz a bérmálás, az egyházi hatóság részéről történet intézkedés folytán a bérmálás a következő sorrendben történik. Ma a külfárebélek bérmáltak meg. És pedig sor szerint Szászko, Szentilona, Nyirvölgy, Jánosfalva, Drávaszentimáhy, Szent-rókus, Zalaújvár, Felsőpusztafa, Drávaszent-irós és Felsővidafalva lakosai. Holnap Buzás, Battyán Zrtnyikülváros és Csáktornyára kerül a sor. A bérmálás mindenkor 8 órakor kezdődik. Ezt megelőzőleg 6 órakor plebaniai mise mondatik, 7-kor pedig Bauer Antal dr. érsek-koadjutor mond csendes misét. A mise után csak azok maradhatnak benn a templomban, akik bérmálkoznak.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Németh Gizella inkei és Kulcsár Ilona muracsányi áll. elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

— **Eljegyzés.** Dr. Berger Géza mura-szardahelyi körorvos eljegyezte Neufeld Rózsikát Bottornyárról.

— **Új ügyvéd.** Dr. Wollák Béla ügyvéd, Wollák Rezső helybeli ügyvéd fia, ügyvédi működését Csáktornyan megkezdte.

— **Tűzoltói közgyűlés.** A csáktornyai önk. tűzoltóegységet f. hó 11-én tartotta meg szokásos évi rendes közgyűlését Bakos Géza dr. kir. járásbíró, egyesületi elnök elnöklése mellett a szép számban megjelent tagokat elnök melegen üdvözölve, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Nádasi József és Troják Ferenc tagok küldettek ki. Tekintettel arra, hogy az egyesület belételeben a felfolyt idő alatt semmi különös dolog nem történt, az elnökség részéről a szokásos évi jelentés ezáltal elmaradt. Az egyesületi pénztár állapotáról Fejér Jenő parancsnok terjesztett elő részletes jelentést, nemkülönben bemutatta az egyesület vagyommérlegét is. A pénztárforgalmi kimutatás szerint a múlt év folyamán az összes bevétel volt 742554 K, a kiadás 698947 K, így tehát a pénztármaradvány 43607 K A közgyűlés a jelentést tudomásul véve, a számadások felül-

vizsgálására Binder Károly, Strausz Sándor, Sztrahunya József, Troják Ferenc és Weisz Miksa tagokból álló számvizsgáló bizottságot küldött ki. — A parancsnoksági jelentést, mely Polesinszky Emil gyakorló mester szakavatoltságáról tesz fényes tanulságot, a közgyűlés tudomásul vette és határozatilag kimondta, hogy a jelentés egész terjedelemben a »Muraköz« c. helyi lapban nyilvánosságra hozassék. — Elfogadta a közgyűlés az 1912. évre egybeállított költségelőirányzatot is. E szerint a f. évi jövedelem 1645 K-ra, a költségek pedig 1329 K-ra ruznak. — Dénes Béla egyesület pénztáros, ki évek hosszú során keresztül páratlan ügybuzgalommal és lelkiismeretességgel tett eleget tiszttségének, tekintettel nagymérvű elfoglaltságára, pénztárosi tiszttségéről lemondott. A közgyűlés nem fogadta el a lemondást, hanem továbbra is őt bízta meg az egyesület pénzügyeinek kezelésével. Az indítványok során a közgyűlés elfogadta, illetve határozattal emelte a következő indítványokat: a) F. év augusztus hó 11-én a helybeli Deutsch-féle vendéglő kert-helyiségében az egyesület nyári mulatságot rendez s annak előkészítésére egy szűkebb bizottságot küld ki. b) A választmányi ülések ezután nem havonként, hanem negyedévenként tartatnak meg. c) Az alapszabályok módosítására vonatkozó felterjesztés haladéktalanul foganatosítandó. d) A tüzészek alkalmazásával az egyesület részére érkezett adományok kizárólag csakis a kirándulási alap javára fordíttassanak. e) Egy új, billenő mozdonyfecskeendő, esetleg benzinmotoros fecskeendő beszerzési ára tárgyában a községi elöljárósághoz a szükséges előterjesztés a parancsnokság részéről mielőbb beadandó. f) Két egytől kettős számú 15—15 K jutalom kiutalására a közgyűlés pénztáros felhatalmazza. g) Végül a közgyűlés az elnökségnek, a tisztikarnak és a működő tagoknak jegyzőkönyvileg fejezi ki köszönetét. Nem fogadta el a közgyűlés több működő tag kivásására ama előterjesztett indítványt, mely szerint a működő tagok újból fizessenek havi 20 fillér tagdíjat a segélyegylet pénztárába.

— **Figyelmeztetés.** Azon gazdák, kik a jövő évre ménjeiket igazolvánnyal ellátni óhajtják, kötelesek ménjeiket már most a községi elöljáróságoknál bejelenteni, mert aug. 16-ig bezárólag a községi elöljáróságnak tartoznak ebbseli jelentéseiket a fősztolgabíróhoz bejelenteni.

— **Muraközi bajnokság.** A múlt vasárnapot megelőző héten a csáktornyai ifjuságnak egy kicsi felkes gárdája vakmerő dologra határozta el magát. Minden anyagi segítség nélkül, csupán a sportbarátok jószívűségére és a közönség pártolására támaszkodva elhatározta, hogy Csáktornyan football-versenyt rendez. Meghívta a Perlaki Labdarugó Ifjak Egyesületének csapatát vasárnap a Muraköz bajnokságáért tartandó mérkőzésre. A mérkőzést szépszámu közönség előtt délután fél hatkor kezdte meg a Csáktornyai Ifjúsági Sport-Klub s ugyancsak össze kellett szednie minden erejét, hogy a figyelmzett és szép összjátékot tanúsító perlaki csapattal felvehesse a versenyt. Az első félidőben a perlaki erős rohamot intéztek a csáktornyai kapura és berohanásuk két goalt eredményez. A második félidőben ellenben a kitartóbb csáktornyai csapat kezdett erősen támadni és nemcsak kiegyenlítette a kapott két goalt, hanem a játékok 2:4 arányban meg is nyerte. A közönség a játék végéig feszült figyelemmel és érdeklődéssel kísérte a játékokat s ez legjobban bizonyítja, hogy a csáktornyai közönség fel tudja fogni a sport szükségességét

s tud érte lelkesedni. E hírünkkel kapcsolatosan a Sportklub tagjai e helyen is köszönetet mondanak mindazoknak, akik a mérkőzés sikeres rendezésénél nekik bármiben is segítettek. Így a város elöljáróságának, a tűzoltó egyletnek, Hajas József, Petrics Viktor, Pecsornik Ottó, Kelemen Ferenc uraknak, a pénztárosi teendőket végzett Weisz Erzsike és Mayer Eluska urleányoknak, valamint mindazoknak, akik a mérkőzésen felülfizetni szívesek voltak. Felülfizettek: Petrics Viktor 2 K; Antonovics Guszláv 140 K; Dénes Béla, Kristofics Károly, Weisz Miksa, Eisenstädter N., Zrínyi-Viktor, Mayer Eluska, dr. Schwarz Lajos, Kosztó Mátyás 1—1 K; Plichta Gyula 80 f; Miklautz N., Kertész Lajos 60—60 f; Rosenfeld N., N. N., N. N., N. N. 40—40 f; Kovacsics Ferenc, Pálacs Károly, Molnár János, Weisz Erzsike, Lengyel Miksa, Kelemen Béla, Brucker Henrik, N. N., dr. Viola Vilmos, N. N., Mayer Lajos, Brüll Pál 20—20 fillér.

— **Iskolaépítés a Muraközben.** Dr. Rucscicska Kálmán ki. tanácsos, tanfelügyelő július hó 12-én Stridóvárra érkezett, mely községnek igen fontos és a muraközi hegyvidéken kulturális gócpontot képező állami iskolája eddig roskatag helyiségéből teljesen új épületbe fog költözni. A tanfelügyelő vele hozta az állami építészeti hivatal által sok gondtal kidolgozott szép és hatalmas épület műszaki okmányait és ezeket mindjárt Stridóvárról felterjesztette a miniszterhez. Az épület nyolc tantermet, egy igazgatói lakást, tanítói lakást, szolgálatkást, irodákat, szertárakat és slójdtermet foglal magában. A miniszter már el is rendelte a telekre vonatkozó adás-vételi szerződés megkötését. A tanfelügyelő Stridóvárról Ráckamizsára ment; ugyancsak az áll. iskola építkezése ügyében.

— **Az elválasztás ideje képezi** a család legagódmalmasabb perceit, mely ha ilyenkor táplálkozásai hiba következtében békázavar áll elő, vagy a gyermek olykor veszedelmében fog. Ne öljön fel tehát senki hangzatos hirdetéseknek, hanem használjon gyermekénél Phosphatine Falières tápszert, amely alkalmazhatóság tekintetében páratlan.

— **Muraköz győzelme.** A »Házartás« című Budapestben megjelenő folyóirat gyermekszépség versenyt rendezett oly módon, hogy a beküldött főnyképeket a lapban közölte s az előfizetők ezekre titkosan szavaztak. Legtöbb szavazatot kapott Tokody Ducika, utána Harmat Iluska. Az első Tokody Ferenc muraszerdahelyi állomásfőnök fia, utóbbi Harmat Nándor ligetvári körjegyző leánykaja.

— **Vizbefut lelkész.** Horváth Maximilián Jácint csanadpalotai r. k. segédlelkész a falubeli intelligenciával furdóni ment a Marosba. A fiatal pap nem ismerve a víz szeszélyeit, egyik barátjával a folyó közepé felé uszolt, ahol csakhamar elnyelte az örvény. S ducára annak, hogy a közellevő tulajdosok és társai megmentésére siettek, a fiatal lelkész a hullárokban lelte halálát, míg társa csak emberfeletti küzködés árán menekülhetett meg a biztos halálból. A szerencsétlenül járt lelkész a szomszéd Tófalui községben született saközépkola négy osztályú Csáktornyan végezte, mely után felvételle magát a szent Ferenc rendjébe, ahol tanulmányai sikeres befejezése után 1905. évben pappá szenteltelt. A rendben öt évig az előjárók és a hívek közmegelegedésére funkcionált és minden állomásán nagy népszerűsége tett szert. Később elszegényedett és dologképtelen szülei istápolása céljából Csanadegyházmezejében nyert alkalmazást, ahol 2 évig működött Isten dicsősége s lelkek üdve előmozdításán, míg most váratlanul elragadta őt a halál. A szerencsétlenül járt lelkészét édes atya, test-

vérei és nagyszámu barátai és ismerősei sirtatják. Isten legyen neki irgalmas! Nyugodjék békében!

— **Állategészségügy.** Előfordult esetekből kifolyólag a vármegye alispánja szigorú rendeletet intézett az összes járási hatóságokhoz a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezés tárgyában. Eszerint utasítottak a községi és körjegyzők, valamint az összes községi elöljáróságok, hogy a hasított körmű állatok egészségügyi állapotát állandóan figyelemmel kísérjék, ha pedig ragadós száj- és körömfájás esete felmerül, arról küldönc utján a járási fősztolgabírónak s az illetékes m. kir. állatorvosnak azonnal jelentést tegyenek.

— **Allatok felhajtása.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter ujjában ismét megengedte, hogy hasított körmű állatok Ausztriából Magyarországba és innen Ausztriába lábón hajtathatók legyenek.

— **Allatbetegség.** A csáktornyai járásban ujjában, Szenttrókuson sertésvész, Drávacsányban sertésorhanc lépett fel. A hatóságí övönintézkedések mindkét helyen megletteliek.

— **Uj plébános.** A lemondás folytán megüresedett szelencei plébániát, gróf Festetich Jenő mint kegyur Ródi Ignác eddigi adminisztratornak adományozta.

— **A letenei vasút ügye.** A kereskedelmi miniszter a minap kiadott határozatával a nagykanizsa—letene—alsóldnavai vasút előmunkálatainak engedélyét további egy év tartamára meghosszabbította.

— **Feloszlott község-tanács.** A M. T. I. jelenti: A királyi biztos az általa Varasd város közállapotainak az ottani lakosság nagy részének kivásására való megvizsgálása végett kiküldött külön bizottság jelentése folytán az 1895. é. törvény alapján Varasd város község-tanácsát feloszlatta és Magdics dr. polgármester hivatalától elmozdította. Kormánybiztos Spert Ernő dr. ottani kerületi elöljárót nevezte ki. A vizsgálóbizottság jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy Varasdon épügy, mint Pozsegában, ahol a község-tanácsot már régebben feloszlatták, a városi igazgatás terén valóságos hajmeresztő állapotok uralkodtak. A bizottság megállapította, hogy gyanús és megbízhatatlan volt a kezelés a közpénzek körül, a város érdekeinek súlyos sérelmével. Magdics dr. polgármester ellen az a vád emelhető, hogy a városi pénztárkezelést könyvelést sohasem ellenőrizte, hogy hivatalos működése alatt nagy sikkasztások történtek és hogy hatóságí beleegyezés nélkül, a költségvetés megkerülésével kiadásokat folyósított.

— **Uj zenekar.** A régi jőhírt Sárközy banda ismét szervezkedik. Tudvalevőleg a két primás halála után szétszözlottak; egy részük beolvadt más társulatba, más részük eltávozott innen. Az ittmaradtak most elhoztatták Nyáry Laci elsőrendű szombathelyi primást aki több más tagot is szerződtetve összeállította és betanította az új zenekart. Deutsch Jenő kávéházában és kert-helyiségében szórakoztatják esténként a közönséget.

— **POLLÁK BERNÁT óráis és ékszerész Varasdon** (Ferenc József tér) újánlja dus választékú raktárát mindennemű bérmaajándékokban.

— **BÉRMAAJÁNDÉKOKNAK** alkalmas egyszerű és diszes imakönyvek nagy választékban kaphatók STRAUZ SÁNDOR könyvkereskedésében Csáktornyan.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna oćna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Nekaj od poljskoga praha.

Svaki gospodar dobro zna, da samo tak se more dobre letine nadjati, ako je zemlja dobro po gnojena. Gnojiti je zato potrebno, jerbo silje svako leto s ceća zemlju i potegne vun one stvari, od kojih rasti more, daklem ove stvari nazat moramo povrnuti, da drugu leto opet dober plod moramo dobiti.

Tak vu manjšem, kak i vu vekšem gospodarstvu stalnoga gnoja ponucaju po zemljah, gde pak neimaju dosta stalnoga gnoja, tam praha kupiju i njega posējaju ali pak ostaviju dvē tri leti za ugarnicu zemlju, da se počine i nazat dobi jakost. Ako pak od zemlje jeden rēs ostavimo za ugarnicu i dvē tri leti odonut nikakov hasen neimamo, oada se već nemoremu spominati od dobroga gospodarstva prēm denes, da su zemlje tak drage i skorom nije moći nikak od njih dojtī, daklem vu ovim vren.enu moramo potrebuвати od zemlje, da za svoju vřednost i hasen donese.

To po s vunašni orsagi već sdavnja znaju gospodari i tam za parag zemlju nigner neostaviju, nek ali stalnim gnojom, ali pak s prahom gnojuju i popravljaju zemlje. Prah je izvan redno dober mesto stalnoga gnoja, jerbo sve ona ima vusebi kaj zemlja zahtēva. S bog toga denes već punu fabrike dēlaju praha, prēm vu s vunašni orsagih, gde uvēk veksoga hasna zemeju zemlji kaj prinas Okolo nas su samo ove zadnje leti

počeli ljudi spoznavati praha i to s veksīnoma gde su veksā gospodarstva. Sad je došel iskaz, kuliko praha ponucaju vu Austriji, kuliko pak prinas. Vu Austriji puno menje oralne zemlje imaju, kak prinas, pak itak više praha ponucaju, kak po Magjarskim orsagu.

Vu Dolnji-Austriji 1900-ga leta 1000 metercentov, 1905-ga 2500 metercentov 1910-ga su već 5000 metercentov praha ponucali.

Vu Galiciji 1900-ga 300 metercentov, 1905-ga 2000 metercentov i 1910-ga 14 jezer metercentov praha se ponucalo. Vu Českim 1900 ga 11 jezer metercentov, 1905-ga 32 jezer metercentov i 1910-ga 54 jezer metercentov praha su razesjali.

Proti ovim orsagom prinas su od Dunaja na levi kraj 1900 ga 326 metercentov, 1905-ga 3000 metercentov i 1910-ga 4167 metercentov praha su ponucali. Od Dunaja na desni kraj 1900 ga 607 metercentov, 1905-ga 489 metercentov i 1910-ga 3470 metercentov praha su kupili gospodari. Po čeli Austriji 1900-ga 22 jezer 506 metercentov, 1905-ga 57 jezer 778 metercentov i 1910-ga 118 jezer metercentov praha je došlo vu zemlju. Prinasa 1900-ga 1083 metercentov, 1905 ga 4690 metercentov i 1910-ga pak 13 jezer 927 metercentov su ponucali, daklem vu Austriji petnajsput tuliku, kak prinasa, makar je vu Magjarskim blizu 3 milijun mekol zemlje više kak vu Austriji.

Ova statistika nam pokazuje, da prinasa još jako malo praha nucaju, da zemlje po-

praviju. Kuliku bi više bilo vředno, da bi se i naši gazdi jedenput navčiti ove stvari od drugih, da bi tripul tuliku zrnja ili krme mogli dobtī, ako bi sprahom gnojili, kak denes dobiju. Prah bi se sam svakomu duplit splatit pak još i pri plodu bi veksoga hasna imali.

Ali i to si je treba zapamtiti, da nije smeti skakvim gud prahom kakvu gud zemlju gnojiti. Naj predi to mora svaki znati kakva je zemlja i kakve vrsti praha potrebuje. Mora znati predi, da kaj fali zemlji.

Ako po priliki vu nekoji okolici još nisu sprokali praha i netko bi štel znati, da kakvoga praha bi nucala njegova zemlja i po priliki kuliku na jedno mekoutu, nikaj drugu nimu je potrebno, kak po priliki pet kilogram puste zemlje poslati na Orsagos Növénjtermetēsi Kiserleti Allomaš vu Magjarovar. Tam privizitēraju zemlju i pošleju vu pismenim, kakvoga praha moramo nucati. To zabadau napraviju, daklem svaki koj oće lahko se tam najavi.

Pčelarstvo.

(Dalje.)

Bezmatičnost.

Žalostna su deca, kojem za njihove male mladosti mati ljegne u — hladen gud, i nje ostavi na milost i nemilost drugih ljudi, koji znjimi višeputi mačuhinski postupaju. Ovakova deca, makar i vu društvu, z drugom decum ipak nēmajju nigdar pravu veselje. Jer nēmajju svoju milu mamicu, koja

Sabolčov dnevnik.

Iz magjarskoga: Faludi Geza.

Nedelja. Dobro se počela vuzemska vakacija! Včera večer se je dopeljala teca Malčika, mamina sestra. Veliju, da je stara puca. Ali je uprav takva, kak stara baba. Lice njoj je tak nabrano, kak one jaluke, koje po zimi k južini znamo dobiti. Denes sam videl vu jutro, da si je lice iz nekvim belim prahom namazala. Od toga pak njoj je lice takvo, kak da bi bilo poličeno. Ja nēmam rad tecu Malčiku. Niti sestra moja ju ne ljubi, makar je i ona ženski spol.

Ali zato bi rad bil, da bi imel takove lasi i zube, kak teca Malčika. Nigdar se nebi moral česati, niti si zube prati. Vu jutro bi samo iz hmivanjom imal nevolju.

Na tecine mustače sam pak jalen. Ja bi bole gizdav bil z njimi, kak ona.

Včera, gda se je iz cugom dopelala, prvo, kaj sam spazil, su bili tecini mustači. Sam se njoj štel prišmajhlati — ar nigdar nije moći znati, kaj more človek stēm postignuti — i tak sam nju primil, da sam rekel: teca Malčika imaju skorom tak lēpe mustače, kak Obrobina bači, naš hižni ključar.

Teca Malčika je nikaj nē rekla. Samo oči je strašno obračala. A mama su mi dali

jednu plusku. Tak se anda nejšmajhla človek ženskam. Ali sam i ručal, kak vol. Na sramotu sam stupil tecinomu Hektoru na nogu. Dvakrat sam stupil. Skorom je bole cvilil, kak ja ručal.

Doklam sam ja teci vu ruku stisnul pušlek cvēlja, kojega sam iz doma donesel, već je pun bil mojih suz. I rekla je teca, kak je to lēpo cvēlje, išče je puno rose. Lēpo je rosalo — sam si mislil, ali sam se zato nē vun dal. Samo sestri Bibi sam sve povedal, gda smo si večer legli spat.

Ponedjeljak. Danas sam se na takvu kriku-viku zbudil, kak da bi indianci napali na našu hižu. Odmah sam si na boj mislil, i zemem dole moju na zatič složeno pušku, koju — kak su mi mama rekli — mi je Ježusek donesel. Samo tuliko vremena sam imel, da sam mogel kokota navinuti. Vu oni minuti su vđrli nad vrata, i ja vu mojoj prestrašenosti mesto indiancov sam tecu Malčiku iz zatičom uprav v nos trofil. Ja sam taki spazil pogresku, gda je teca napala vu moje lasi. Dobro me je stepala. Ali zato ja ne žalujem to, ar je Malčiki takva buba zrasla na nosu, kak je oreh.

Pottlam, gda sam išel na ogled, čul sam, da se i mama z japom svadiju. Japa su rekli, da oni pobegneju od hiže, ova svad-

ljiva stara puca čelu hižu na opak obrne. Mama su se plakali. Ali potli su se dogovorili, da tecu Malčiku zamuž daju. Japa su i jednoga lēpoga škriljaka obečali k gostovanju.

Več sam nē čul, ar je teca Malčika spazila, da ja poslušam i van me sterala iz hiže. Sigurno je i ona štela prisluškvati. Ali budem si ja to napekel.

Tork. Danas su bili prinasa Žiga bači. I cvēlje su mami donesli, ali su njim mama rekli, nej daju to teci Malčiki. Teca je opet oči obračala i rekla je, da se jako veseli na uzvignju. Žiga bači su nikaj nato nē rekli, samo su njoj ruku kušnuli. Sigurno niti oni ne trpiju ženske.

Žiga bači su se danas skorom nikaj znami nē šteli spominati, samo su se iz tecom Malčikom razgovarali i mustače su si frkali. Vu srditosti sam opet štel tecinoga Hektora mučiti. Pod stol sam se odvlekel, ar je tecin oduren pes tam ležal. Ali sam se spozabil iz moje osnovne, ar sam odmah spazil, da Malčika i Žiga bači jeden-drugoga iz nogami ričuju. Misilil sam, da su se posvadili. Ali zakaj onda teca Malčika ne ruči? Da bi ja Bibijevu nogu tak ritil, ona bi tak brečala, kak mačka. Za istinu ne raznim ovu stvar. Sam se izvlekel iz pod stola, da

bi se višepul i za nje pobrinula, ovakovoj deci moći je reći, da su prave sirote.

Ravno tak je i z pčelicami, koje zgube svoju maticu.

Dok one imaju svoju zdravu Maticu, veselje su, rado ideju na pašu, noseju meda i cvetnoga praha, s kojom odhranjuju mlado lješlo. Žuriju se delati setje i sve poslje z veseljem obavljaju na zapoved svoje kraljice, deržu strazu, pred ljetom svoje košnice da njim se nepribliži neprijatelj, koj bi mogel oteći njihovo dobro, koje s teškom mukom skupa spravili jesu.

Ali kad njim matica pogine, sve se to drugač obrne, one već nemaju k ničemu volju, meda malo noseju, a cvetnoga praha još manje. Jer setje nedelaju, niti ne jedu vno. A mesto dabi branile svoju domovinu, one još pomažu tugičam svoje dobro nositi u njihovu košnicu, a onda ali od glada poginu, ali pak se zevsema u njihovu košnicu žnjimi nastanju, a svoju praznu ostaviju; gdje se za malo vréme u setje črvi zaprežuju i sve uništiju. Ako to pčelar za malo vréme ne spazi, pokedob da bez matičnost dojde na više načinov, zato sem na kanil odmah za svakem napomenuti, i sredstvo, skojem je moguće tomu zlo na put — stati: ali za vrémena... Prvi uzrok bez matičnosti je stara matica. Ako za plemo ostavimo pčelca z maticom, koja je tri lješte stara, makar bil pčelac pun z medom i pčelami, ona zna vu zimi, ili rano u protuljetje poginuti; i takov pčelac ako ga k drugomu ne spojimo, svaki dan ide na manje, dok se ze vsema uništi, i na takovo ga rade tugiče dojdeju, osobito u jesen, ili pak na protuletje. Takova matica višepul i pogine, na proluletje, kada već ima vno. legla u košnici i onda si pčelje izljevja, odgoje mladu maticu, ali sve zabada; ako još troli neizlječu pak se nema ském oploditi i tak omlane jalova, pak ona lježe same trote a né pčelje radilice. Ako takova matica pogine pod konec aprila ili v majusu, kada već trati izlječu, onda se je né treba bojati, višepul se to dogodi već blizu rojenja, i onda iz takovoga pčelca zijde pevajući roj z mladom maticom.

Ako najdemo kojega pčelca u pčelinjaku s takovom otrovskom maticom, nju moramo odmah po iskat, i od straniti, pak iz druge košnice jakomu pčelcu zeti jednu šet z mladem lješlom. i z jajčeci i deli u ovu košnicu med pčelje, da si iz ovoga odgoje mladu maticu.

Simon Mustać.
Racionalni pčelar u Svetoj Mariji.
(Drugiput dalje.)

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuване predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Kralj vadasi.** Iz Ischla pišeju, da kralj svaki dan ide na vadasiju na 'odpri kućiji. Minući pondejtek je poldrugu vuru na lešo čekal i tam je pod večer jednoga lěpoga jelena strelil sa dvanajstemi vogli. Kralj je pogledal jelena i dopust je dal, da su ga fotografirali, zatem pak se nazat odpejal vu Ischl, gde su ga stanovniki s velikim veseljom pozdravljali.

— **Štelinga.** Letošnja štelinga august 12-ga se počme i do 5-ga oktobra po celim orsagu svršena bude. Zato je tak odredil na ove mesece honvédski minister, da nikoga vu žetvi nebudu zastavljali i bantovali.

— **Fërma.** Ov tjeđen po ovih mestah bude fërma: Čaktornja 21, 22. Drávavásárhelj 23. Mikšavár 24. Felsőmihaljfalva 25. Viziszentgörgj 26 i Štridovar 27 i 28-ga juluša.

— **Štrekar.** Bašneć Jakab muračanj-ski tezak se je spoznal s jednim štajerskim fabrikantom i na njegovu prošnju je pogodil dvanajst megjimurski tezakov da mu je ta pošle. Od svakoga je zel 5—7 korun na željeznički strošek. Vu Kíssabadki bi bil moral za tezake karle zeti ali on kad je vlak se gibal sam je skočil gori i tezake tam ostavl. Na prošnju allomasfőnök je telegrafiral vu Nagikanižu i doklam se je taj ličček do ta dopeljal već su ga policaji tam čekali i njega lěpo vu rešt odirali.

— **Kuliku vina smu prodali.** Majuša meseca smu 99.454. metercentov vina

prodali vu tudje orsage. Od januara prvoga pak do majuša zadnjoga smu sve skupa magjarskoga vina prodali 591 jezer i 91 metercent 24 milijun 825 jezer i 822 korun vrednosti, tojest tuluku smu vu penezi dobil.

— **Novi fiškaliuš.** Dr. Wollák Béla fiškaliuš, Wollák Rezső mjestnoga fiškaliuša sin, je svoju fiškaliušsko djelovanje na Csáktornya počmel.

— **Opomena.** Oni gazdi, koji svoje pastuhe s svjedočbum hoćeju obskrbiti, dužni su pastuhe već vezda pri občinskom poglavarstvu najaviti, jer občinsko poglavarstvo mora uključivo do augustus mesec 16-ga dana ovo prijavu k velikomu sudcu nutarposlati. Prosimo dakle naše gazde, da nek se iz toga ne spozabiju!

— **V topleni kapelan.** Horváth Maximilian, Jácint Csanádpalota zvane občine kapelan, se je selskom intelligenciom išel kupat v Maroš. Svećenik je pival proti srdini vode, gde ga nabitrom gl'boča pozdrila. — Blizu stajući ribari i pajdaši su mu odmah na pomoć se žurili, ali zabada, mladi svećenik se vu vodi našel svoju preranu smrt. Mrtvo telo su mu još ni našli. Ovaj nesretni svećenik je megjimurec vu Tótfalu zvanoj občini se je rodil. V Csaktornyu je hodil v školu. 1897. leta je vu fraterski red stupil, gde su ga posle dobro zvršene škole za popa posvetili. Pet let je vu redu na najveće zadovoljenje poglavarah i puka svoje svele posle zvršaval. Ali kad mu je siromak otec već tak ostaril da je ni mogel dale svoju težku kovačku mestriju tirati, prošil se je iz reda vu Csanadinsku biskupiju, da si oca pomaže. — Vu biskupiji je dve leti služil, kad ga je sad znenada smrt dostigla. Plače se nad njim njegov otec i braća i vno. njegvi dobri pajdaši i poznanci. Bog mu budi milostiven! Nek počiva vu miru!

— **Željeznička nesreća vu Ameriki.** Vu Corningu jeden brzovlak se je vu jeden postguc za letel, koj se ravno vu Newyork ravnal. Dvé zadnje kućije su se prehitile i do kraja sdrobile. Trideset putnikov je na jedenput mrtvi oslalo, pedeset pak su se na teškoma oranili. Od mrtvih je najviše dece bilo.

njim lice poglednem, — smejali su e jeden drugomu. Sad pak još manje razmim, kaj je vu ovoj stvari. Čudne su takve stare puce.

Srěda. Danas smo velikoga dneva imali. Smo Hektora kupali. Tak se mi vidi, da ov pes nema jako rad čistocu, ar je jako kihal vu vodi. Ali Tóth Miki, moj najbolši prijatelj, koj je vu razredu našem najjaksí, dobro ga je stiskaval pod vodu. Radi bi mi Hektora i plavati videli, ali je né štel. Vu srditosti sam odpral tuš, od česa se je pes tak prestrašil, da je skočil iz vode i vušel nam je vu hizu. Ali mi dva iz Tóth Mikiom smo ga zato obkolili. Uprav sam ga štel prijeti, da je iz plašljivim skamuckanjom skočil na oblok. To mu je bila poguba, ar se je na obločnim ptehu poskliznul, i opal je iz šteka na vaticu. Upravo je vu onim hipu išla teca Malčika iz Žiga bačijom dimo. Pred njihove noge je smocnul pes. Bil je plać i javkanje. Teca Malčika je hitro pograbila njenoga dragoga Hektora, a Žiga bačija je ostavila na vatici. Mi pak smo se skrili vu špeiz. Ja sam hitro jeden glaž uvarenoga sada pojel. Sam naprě znal, da večerje ne bude. Nit ga nije bilo. Samo šusku sam zato dobil od jape, ali budem si i to napekel.

Četvrtak. Danas sam čeli dan dober bil, ar su vu jutro donesli knami jednu tortu.

Pred poldnevom sam se iz Bibijom igral. I iz toga se je nepriška dogodila, ar sam jednomu stolcu nogu potral. Ali né smo nikomu povedali.

Po poldne su došli k nam Žiga bači iz jednim velikim pušlom cvětja. Za sigurno su znali, da budemo za južinu tortu jeli. Svi smo bili uzrujeni. Čul sam, da su mama rekli japi, da danas si budu Žiga bači tecu Malčiku zaručili. Samo, da bi ja to znal, zakaj?

K južini je već prestro. Doneseju nutri kavu. Svi smo već sedali, gda je došla v hizu teca Malčika. Tak je bila člena, kak cigel, a vu lasih je imala plavi pantlek. I Hektor je imel plavi pantlek. Teca Malčika je opet svoje oči strašno obračala, da je na Žiga bačija pogledovala. Štela si je sestli, ali nije imala stolec. Japa su se name zglednoli, da nej donesem jedan stolec. Kaj sam bil včineći, gda ga drugoga stolca né bilo, sam donesel onoga, kojemu smo pred poldne nogu potril. Jako oprezno sam stolcom baraćal i naprě sam se veselil, kak si budem ja moje srditosti napekel.

Nesrećna minuta je hitro došla. Teca Malčika sedne si na stolec, a on se iz velikim praskanjom potere. Stolcovo naslonjalo opalo je na Hektorov rep. Teca Malčika se je reztegnula i tak je vudrila iz glavom po

podu, da su njoj svi zubi van opali. Hektor je strašno cvilil. Malčika pak je omedlela, a ja nebrigajuć se za tortu, na h'tri poběg sam si misliil.

Ali japa su me hitro zgrabili i iz cevjom dobro narezali. Zato se ja jako ne zalujem. Barem sam si sve dobro naplatil.

Samo to nerazmim, zakaj su se Žiga bači od tečinih zubov tak prestrašili. Gda su spazili na podu ležeće zube, na šinjaku imajućim salvětom skup su odbežali. A dabi znali, kak su fajni takovi zubi, koje barem nigdar nije treba zepirati.

Petek. Japa su jako srditi name z bok večerašnjoga dogogjaja. Teca leži vu posteli i već ie desetkrat pitala, jeli su né bili denes tu Žiga bači. Mama su mi zapovedali, da moram od tece odprošćenje prositi Morti zutra i to vćinim.

Subota. Danas sam štel odprost prositi od tece. Sam išel k njoj v hizu. Trikrat sam njoj rekem, nej mi odprosti, drugoč nebudem kaj takvoga napravil. — ali ona niti reći mi je né rekla. Tak je ležala vu posteli, kak da bi mrtva bila. Ja sam se jako prestrašil — i ar sam videl japu, da su iz vodom polěvali tecu, gda su omedleli. — prijel sam jednu kupicu iz vodom, da i ja tak napravim. A kak njoj je prva kaplica opala

— **Taljanske kobilice** **vu Debrecinu.** Veliki strah je nastal vu Debrecinu jerbo na milijun i milijun taljanskih kobilicah je doletelo i tam se nastanilo. Kam ova stvar dojde, tam sve požere tak da jedna travica na zemlji nit jeden list na drevju ni ostane. Sad je par lét takva nesreća postigla Debrecina i komaj v še lét su mogli s fondati te beštije.

— **Koj se za Jezusa drži.** Vu Horog obćini Papp Mato je obnored i sebe za Jezusa se drži. Morali su ga vu Sentes špital odpeljati.

— **Branitelj.** Vu Nagjbečkereku je jedna nepazljiva ženska vu Béga zvano réko opala. To je spazil jeden težak i taki je za ženskom skočil da ju vun potegne iz vode. Nije znal plavati, pak je ga voda taki nuter potegla i on se je počel vtopljati. Vu zadnji minuti hiti se jeden mladi človek vu vodu i najpredi je žensko hitil na brěg onda pak s velikom teškoćom i človeka. Obedvém je obranil živleje. Taj nepoznani mladič je bil Mayer Jenő jedne segedinske sparkasse činovnik. Segurnuga branitelja na brego stojeći ljudi s velikom radostjom su ga darovali.

— **Automobil med soldati.** Rutkovski profesor vu Krako varasu se vozil na automobilu. Naproti je jeden cug soldatov išlo med koje se automobil zaletel. Soldati su širom poskakali ali jeden je itak pod kotače došel i tam smrt podnesel.

— **Vihor, toča.** Po Horvatskim kak to iz Zagreba pišeju, minući tjeden strahoviten vihor, deždji i toča bila, najbolje pak okolo Broda, Požege i Orjovice tak, da je sve spolra toča. Nekoje familije su takvogva kvara imale da sad su na sterčiju došle.

— **Tragična smrt svećenika.** Vu Budapeštu v kavani pri kupici vina je sedel Vörösmarty Karol šesadeset lét star luteranski svećenik. Na jedenput mu je zlo prispelo i doli se prehitil stolca. Doklami su mu drugi na pomoć šteli biti, stavec je već mrtev bil. Doktori su konstaterali, da je starca srčna uzma zaklala.

— **Hazmešterov grěh.** Unterreiner Marton nagjvradskog hazmeštera ženo su susedi više đanov ni vidli. Sestra je to po-

čula i taki je prijavila na policiji. Policaji su na večer odprli hižu i tam su na pol zatučeno žensko našli. Komaj je mogla na policiju oditi, tam je valovala, da šest mesecov je kak je zamuš odišla, muž je jako straho bil za njo i s vrho toga punu muke je morala preterpeti. Ove zadnje daue pak ju je smirum tukel, s hiže nju je vun pustil i tri dni je već ni dobila nikaj jesti. Unterreineru sa zaprli i pozvedili su da je prveša vremena mariuer bil na jedni ladji gde se je s kapitanom posvadi i njega vu morje hitil za tem pak je skočil i do vezda ni su ga mogli najti.

— **Zatukel je brata.** Rekettyei Šandor i Jožef su skupa gospodarili vu Šekešfehervaru. Vnogrput su se posvadi i poštricali. Minući tork je Šandor pijan došel dimo i s nožom je išel nad brata. Brat da se brani, pograbil je jedno batinu i tak nesrečno je vudril brato po glavi, da se mu je glava razkolila i on mrtev ostal na mestu. Proti bratu su istrogu podigli.

— **Dvojke.** Vu Münchenu jedna gospa je dvojke porodila s međ kojih je jeden běli bil jeden pak čistam črni. Ženska je valovala, da otec je jeden črni neđer, samo to je čudnovato, zakaj su ni obedvoja deca črna.

— **Nesreća diaka.** Heley Gustav sad na vakacije odišel je k svojim roditeljom vu Hajdusoboslo i tam se najviše s vadasijom zabavlja. Minuće dane je na biciklinu išel dimo i tak se je nesrečno prehitil, da se puška sprožila i njega jako teško oranila. Više kak jedno vuru je ležal na putu ves vu krvi doklam su ga našli i vu varaš spravili gde sad se smrtjom harcuje.

— **Stekli konj.** Eberstein Lajoš salontai mesara je već pred više mesecov pes konja sgril el. Rane su već čistam zarasle se kad je mesar spazil, da konj nije po redu. Taki je dal živinara zvati koj je konstateral, da je konj ostekel. Konja su odmah strelili, kočija pak dva težake koje je konj sgrizel poslali su vu Budapest v špital.

— **S štoka je opala.** Vu Tóvišu je jedna betežna navučiteljca vu snu na drugi štok odišla i tam je hodala kak na zemlji. Kad su to ljudi spazili počeli su nad njom kricati. Na veliki krič se je pribudila i od straha je doli opala. Strašno se je spolrila i kad su ju vu koložvarski špital šteli odpeljati, na putu je vumrla.

— **Smrt za jeden kruh.** Ibranji Daniel tisaberceji stanovnik je kruha vkral od Šanta Istvan polara i stēm je vu šumu odbejžal. Polarov dvajsti lét star sin je za njim bejžal s jednimi željeznami rasuhami i kada ga je dostigel, tak ga je tripul vu hrbet vpičil, da je siromak odmah vumrl. Krvnaka su žandari vlovili.

— **Obćina proti navučitelju.** Also-medves obćina je od toga glasovita, da tam ni samo da navučitelj 120 dece mora vučiti, nek i dužnost mu je zvoniti. Nekoji dan se veliki vihor spravljal i navučitelj nije štel iti zvoniti proti toči. Počel je spamenjakom tolačiti, da zvonjenje bormes ni pretira toču, koj to verje on je bedak. Na ove reči su bedaki još veksi bedaki nastali i pograbili su koj sekiru, koj kosu pak su nad navučitelja išli. Navučitelj se je proti bedakom drugač ni mogel braniti, nek kaj je dva doli strelil. Potlam su došli žandari i puntare su polovili, koji za segurno dobiju svoju zasluženu kaštku. Bormes — bormes još i okolo nas se najdeju takvi ljudi koji misliju, da zvonjenjem moći toču pretirati.

— **Razpočil se je štuk.** Ove dane su vu Őrkénju nove ocelnate štuke probali.

Već su višeput strelili, kad se velika nesreća pripetila. Štuk je bil već nabit sa ekrazit granatom. Oficir je ognja kommanderal i vu onim hipu se granat vužgal i štuka na milijun falatov razhitil. Tak su falati létali kak deždji. Koji su stukom se bavili niti jeden je ni živ ostal. Šest kanoněrov je odmah zaklal eksploděrani štuk, osem je na smrt oranil, pedeset pak na lehoma. Poleg je bil Karolj Albrecht koj je na veliku čudu živ ostal. Pred njim je jeden pedeset kilogram zmečki falat opal i či je samo jeden korač bolje naprě stal, čistam bi ga bilo železo sdrobilo.

— **Strelil je firera.** Još 1908 leta su odsudili Tringer Jožef husara na galge, potlam pak s kraljskom dozvolom na dvajsti lét rešta. Sad rodbinstvo oće ponoviti suda, jerbo stopram vezda se je žišlo, kaj su sve siromakom delali. Pekel se mu je onda počel, kad je Balaz Janoš firer nad njim zakričal: »Bundaš plati tri deci vina vu kantini!« Siromaški husar je javil pokorno, da niti filěr pueuz nēma. Od doma ni nemoćer poštili, siromaško dovicu mater ima, koja sama mora po težačkim delo hoditi. Za ove reči ga je firer spljuskal. Od vezda nigdar je ni imal mira vudna niti po noći. Negda je čele tjedne moral nočno štalsku strazu imati. Ako je već nikakvu delu ni mogel mu dati firer, onda ga je čelu noć muštral tak dugu, doklam je skup opal. Jedenput par minut pred vizitom na zapoved mu je jeden stari husar moral vuzde vkrašt. Ezredes je odmah spazil, da jeden konj nema vuzde. Triuger je vun stal pred ezredeša i pokorno je javil, da zna što je odnesel vuzde, samo sam ni ufa iskati, prošil je nek ide leitnant s njim. Pokazal je vu šlerim kufru su vuzde i leitnanti je tam našel. Zato je firer dva dni rešta dobil. S bog toga je Tringera još bolje imal na pantleku. Negda je moral s kuhnje s čavu donesti i to pit. Negda pak nekaj takšnoga delati, kaj ni moći na papir napisati. Več je dečko vun spameti došel i duže nije mogel terpeti svakojačke muke. Jedno noć, da je opet jako bit bil, nabil je karabina i spavajučega Balaz firera vu glavu strelil. Zatem pak se je odmah kapitanu javil i njemu povedal, da je skončal firera. Odmah su ga zaprli i sad rodbinstvo oće ponoviti suda, da se ove stvari posvedočuju i da budu na pomoć siromaškomo husaru.

— **POLLAK BERNAT urar i draguljar iz Varaždina (Franjo Josip trg) preporuča svoju veliku skladište u svakojačke firmanske darove.**

— **Za bėrmanske darove od jednostavno do najfineše molitvene knjige vu veliki zbiratek se dobivaju vu knjižari: (Fischel Főllőp) Strausz Sándora Csáktornya.**

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplok elüzésére, valamin finom, puha bór es fehér teint elérésére es megóvására nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenperd“ lilliomtej szappan. Védjegye „Steckenperd“, készíti Bergmann et Co. czég Tescchen a/E. — Kapható minden gyógyszerár- drogéria- illatszertár s minden es szakmába vágó üzletben. Darnbja 80 fillér. — Használóképen csodálatosan bevált a Bergmann féle „Manera“ lilliom tejk rém fehéres es finom női kezek megóvására, ennek tubusa 70 filléretől mindentől kapható.

Sümei mész a legjobb!

Az építető közönség szives tudomására hozzuk, hogy I. rendű, fával égetett, por és kőmentes, évtizedek óta elismert legjobb minőségű

:: sümei meszünk ::

kizárólagos előruhizási jogát Muraközre és Horvátországra **APPEL GÉZA** mészkereskedő csáktornyai lakosra (a laktanya mellett) ruháztuk, kinél úgy wagonoként, mint kicsinyekben, kerül eladásra miáltal **honai gyártmányunk**, mely minőség tekintetében a külföldi (sájer) meszet nagyon felülmúlja, azzal ár tekintetében is versenyképes.

Tisztelettel 803 18

Dunántúli mész- és téglagyárak r. l. SÜMEG (Zalamegye.)

Ugyanott tenyésztojások kaphatók.

Sümei mész a legolcsóbb!

Sümei mész kő- és pormentes!

Sümei mész a legkialásabb!

Értesítés. Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Csáktornyán, Erzsébet-tér 7. sz. alatt egy**

mechanikus és gépjavító műhelyt

rendeztem be.

Elvállalok mindentéle gépjavítást, mint: gőzgépek, benzinmotorok, gazdasági, iró- és varrógépek, szivattyúk és kutak, továbbá házi villamos csengők alapos rendbehozását, javítását.

B. pártfogásukat kérve, maradok,

teljes tisztelettel

Kunsteck István
mechanikus

Obznana. Častim se slaynom občinstvo obznaniti, da sam uredio strojno radionu na **Csáktornyán, Erzsébet-tér pod broj 7.** Preuzimam svaku vrstnih strojnih popravka, kao: parne strojeve, benzin motore, svaku vrsti polske strojeve, pisarih strojeva, šivačih strojeva, s. vr. pumpah i zdencah, te električna zvonca.

Kunsteck István
mechaničar.

Csáktornyán a Széchenyi-utca 7. számú ház a benne levő

jóforgalmu sütődével

jutányosan eladó. A sütőde esetleg külön is kivehető. A helyiség bármiféle üzletnek igen alkalmas.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Eszéki Kölesönös Segélyző Szövetkezet, Eszék ♦ Osječka Medjusobna pripomočna Zadruga, Osijek

Alapított: 1908-ban ♦ Biztosítási alaptőke a keresk. törvény 453 §-a értelmében 215.000 K ♦ Temeljna glavica po § 453 trgovačkog zakona 215.000 K ♦ Utemeljena: 1908

Figyelem !!

Családapák !

Az Eszéki Kölesönös Segélyző Szövetkezet

Gondoskodtatok ?

átvesz oly kötvényeket, melyek csődbe jutott szövetkezetektől származnak s ez által módot nyújt, hogy elvesztett pénzt megmentse !

már kedves utódaitok jövőjéről ?

Csekély tagsági díj és

haláleseti járulékok

által biztosítva van családok jövője, halálotok esetén nincsenek kitéve nélkülözésnek és gondnak ha beiratkoztok tagnak az

Eszéki Kölesönös Segélyző Szövetkezetbe

mely minden haláleset után, ha a csoport teljes, az alapszabályok értelmében

2000 korona segélyt

fizet az örökösöknek

50 K átiratási díj fejében (részletekben is lefizethető) bárki kötvényét újból érvényesítheti, régi tagsági jogát visszaszerezheti s alapszabály szerű

2.000.— korona

haláleseti segélyt biztosíthat magának.

Az 1911 évben kifizetett segélyek összege 216.200.— K

Az 1911 évben kifizetett segélyek összege 216.200.— K

♦ Nép biztosítás

haláleseti segélyek és leányok részére hozomány

Elvi članovi likvidiranih zadruga !!

Temeljna glavica od kruna 215.000

mogu se riješiti :

sigurno je jamstvo svakom članu

brige u koju su zapali propašću onih zadruga u kojima su bili upisani, ako prestupe u

koji je upisan u našu zadrugu za njegov uplaćeni novac. Ova je zadruga jedina od sličnih zadruga, koja posjeduje zakonom propisanu jamčevinu

Osječku Medjusobnu Pripomoćnu Zadrugu

uz vrlo povoljne uvjete. Sa prepisnom pristojbom od **K 50** (plativo i u obrocima) može svaki odmah steći sva izdobljena prava, te u smislu zadrughnih pravila osigurati

Osječka Medjusobna Pripomoćna Zadruga

posjeduje osim gore navedene zakonom propisane jamčevine još i svoj vlastiti

posmrtnu pripomoć do 2000.— kruna

zadružni dom

Samo u godini 1911. isplatila je ova zadruga za posmrtnu i ženitbene (mirazne) pripomoći svotu od 216.200 kruna.

Samo u godini 1911. isplatila je ova zadruga za posmrtnu i ženitbene (mirazne) pripomoći svotu od 216.200 kruna.

♦ Pucka osiguranja

Posmrtnu i mirazne (ženitbene) pripomoći

Képviselő :
Zastupnik :

Bauer Mihály Križevci

Minden szerdán feltalálható a „Zrinyi“ szállóban Csáktornyán ♦ Svake srede nalazim se u hotelu „Zrinyi“

— **Taljanske kobilice** u Debrecinu. Veliki strah je nastao u Debrecinu jerbo na milijun i milijun taljanskih kobilica je doletelo i tam se nastanilo. Kam ova stvar dojde, tam sve požere tak da jedna travica na zemlji nit jedan list na drveću ni ostane. Sad je par lét takva nesreća postigla Debrecina i komaj v še lét su mogli s fondati te beštije.

— **Koj se za Jezusa drži.** Vu Horgoš občini Papp Mato je obnored i sehe za Jezusa se drži. Morali su ga vu Senteš spital odpeljati.

— **Branitelj.** Vu Nagjbeckerekü je jedna nepazljiva ženska vu Béga zvano réko opala. To je spazil jeden težak i taki je za ženskom skočil da ju vun polegne iz vode. Nije znal plavati, pak je ga voda taki nuter poptegla i on se je počel vlaplati. Vu zadnji minuti hiti se jeden mladi človek vu vodu i najpredi je žensko hitil na brég onda pak s velikom teškoćom i človeka. Obedvém je obranil življenje. Taj nepoznani mladič je bil Mayer Jenő jedne segedinske sparkasse činovnik. Segurnoga branitelja na brego stojeći ljudi s velikom radošćom su ga darovali.

— **Automobil med soldati.** Rutkovski profesor vu Krakó varauš se vozil na automobilu. Naproti je jeden cug soldatov išlo med koje se automobil zaletel. Soldati su sirom poskakali ali jeden je itak pod kolače došel i tam smrt podnesel.

— **Vihor, toča.** Po Horvatskim kak to iz Zagreba pišeju, minući tjedan strahoviten vihor, déždj i toča bila, najbolje pak okolo Broda, Požege i Orjovice tak, da je sve spolra toča. Nekoje familije su takvoga kvara imale da sad su na šterčiju došle.

— **Tragična smrt svećenika.** Vu Budapeštu v kavani pri kupici vina je sedel Vörösmarty Karol šesdeset lét star luteranski svećenik. Na jedenput mu je zlo priseplo i doh se prehitit stolca. Doklani su mu drugi na pomoć šteli biti, stavec je već mrtev bil. Doktori su konstaterali, da je starca srčna uzma zaklala.

— **Hazmešterov gréh.** Unterreiner Marton nagjvaradnoga hazmeštera ženo su susedi više danov ni vidli. Sestra je to po-

na lice, odprla je oči. Odmah se oživila. Ja sam se toga tak prestrašil, da mi je kupica opala iz ruke i sva voda se je rezljajala po Malčiki. Kaj se je za tēm dogodilo, to niti neznam spisati. Ja samo to pametim, da mi je nekaj bubnulo po glavi, a zatim me je nešće prijel i van hitil iz hize.

Cutil sam, da dobro nebude, zato sam se rajši otišel doli na vuticu k pajdašom igrat. Dečki su se jako smijali, gda su opazili moje otečeno čelo. Sigurno mi je ta stara puca nekaj hitila vu glavu. — Pak potēm se nebi durile človeku takve babe.

Poldne sam jako već lačen bil. Kaj sam si mogel, išel sam dimo. Mama su jako bili žalostni, ali japa su se smijali i pitali su mene, zakaj sam već vezda polévál tecu, da je išće ne vuzmeni pondétek. Ja sam nikaj na to ne rekel, nego Bibi — kazajuć na moje otečeno čelo — je rekla: vidis japa, a Sabolč je već dobil črleno vuzmeno jeće.

Po obedu sam se malo razgledal po hižah. Nisam našel ni Hektora, ni tecu Malčiku. Tak se mi vidi, da je pobegnula, a niti njene kufre nevidim nigder. Samo vu ormaru sam našel jednoga copfa. Odmah sam ga vu žep del. To bude dobro, gda se budemo pak ruski-japanski boj igrali.

čula i taki je prijavila na policiji. Policaji su na večer odprli hižu i tam su na pol zatučeno žensko našli. Komaj je mogla na policiju oditi, tam je valovala, da šest mesecov je kak je zamuš odišla, muž je jako straho bil za njo i s vrho toga punu muke je morala preterpeti. Ove zadnje dane pak ju je smirum tukel, s hiže niju je vun pustil i tri dni je već ni dobila nikaj jesti. Unterreiner su zaprli i pozvedili su da je prveša vremena mariner bil na jedni ladji gde se je s kapitanom posvadił i njega vu morje hitil za tem pak je skočil i do vezda ni su ga mogli najti.

— **Zatukel je brata.** Rekettyei Šandor i Jožef su skupa gospodarili vu Šekešfehervaru. Vnogrípud su se posvadił i poštricali. Minući tork je Šandor pijan došel dimo i s nožom je išel nad brata. Brat da se brani, pograbil je jedno batinu i tak nesrečno je vudril brato po glavi, da se mu je glava razkolila i on mrtev ostal na mesti. Proti bratu su istrogu podigli.

— **Dvojke.** Vu Münchenu jedna gospa je dvojke porodila s med kojih je jeden béli bil jeden pak čistam črni. Ženska je valovala, da otec je jeden črni néger, samo to je čudnovato, zakaj su ni obedvoja deca črna.

— **Nesreća diaka.** Heley Gustav sad na vakacije odišel je k svojim roditeljom vu Hajdusoboslo i tam se najviše s vadasijom zabavlja. Minuće dane je na biciklinu išel dimo i tak se je nesrečno prehitil, da se puška sprožila i njega jako težko oranila. Više kak jedno vuru je ležal na putu ves vu krvi doklam su ga našli i vu varas spravili gde sad se smrtjom harcuje.

— **Šteki konj.** Eberstein Lajoš salontai mesara je već pred više mesecov pes konja sgril el. Rane su već čistam zarasle se kad je mesar spazil, da konj nije po redu. Taki je dal živinara zvali koj je konstateral, da je konj ostekel. Konja su odmah strelili, kočija pak dva težake koje je konj sgrizel poslali su vu Budapest v spital.

— **S štoka je opala.** Vu Tóvišu je jedna betežna navučiteljca vu snu na drugi štok odišla i tam je hodala kak na zemlji. Kad su to ljudi spazili počeli su nad njom kričati. Na veliki krič se je pribudila i od straha je doli opala. Strašno se je spoltrla i kad su ju vu kolozvarski spital šteli odpeljati, na putu je vumrla.

— **Smrt za jeden kruh.** Ibranji Daniel tisaberčiji stanovnik je kruha vkral od Šanta Istvan polara i stēm je vu sumu odbejžal. Polarov dvajsti lét star sin je za njim bejžal s jednimi željeznami rasuhami i kada ga je dostigel, tak ga je tripud vu hrbet vpičil, da je siromak odmah vumrl. Krvinaka su žandari vlovili.

— **Občina proti navučitelju.** Alšomedveš občina je od toga glasovita, da tam ni samo da navučitelj 120 dece mora vučiti, nek i dužnost mu je zvoniti. Nekoji dan se veliki vihor spravljal i navučitelj nije štel iti zvonit proti toči. Počel je spametnjakom tolačiti, da zvonjenje bormes ni pretira toču, koj to verje on je bedak. Na ove reči su bedaki još veksi bedaki nastali i pograbili su koj sekiru, koj kosu pak su nad navučitelja išli. Navučitelj se je proti bedakom drugač ni mogel braniti, nek kaj je dva doli strelil. Potlam su došli žandari i puntare su polovili, koji za segurno dobiju svoju zasluženu kastigu. Bormes — bormes još i okolo nas se najdeju takvi ljudi koji misliju, da zvonjenjem moći toču pretirati.

— **Razpočil se je štuk.** Ove dane su vu Örkénju nove ocelnate štuke probali.

Već su višeput strelili, kad se velika nesreća pripetila. Štuk je bil već nabit sa ekrazit granatom. Officer je ognja kommanderal i vu onim hipu se granat vuzgal i štuka na milijun falatov razhitil. Tak su falati létali kak deždj. Koji su štukom se bavili niti jeden je ni živ ostal. Šest kanonérov je odmah zaklal eksploderani štuk, osem je na smrt oranil, pedeset pak na lehkoma. Poleg je bil Karolj Albrecht koj je na veliku čudu živ ostal. Pred njim je jeden pedeset kilogram zimehki falat opal i či je samo jeden korač bolje naprē stal, čistam bi ga bilo železo sdrobilo.

— **Strelil je firera.** Još 1908 leta su odsudili Tringer Jožef husara na galge, potlam pak s kraljskom dozvolom na dvajsti lét rešta. Sad rodbinstvo oće ponoviti suda, jerbo stopram vezda se je zislo, kaj su sve siromakom delali. Pekel se mu je onda počel, kad je Balaz Janos firer nad njim zakrical: »Bundaš plati tri deci vina vu kantini!« Siromaški husar je javil pokorno, da niti filer penez néma. Od doma mu nemo reje pošilati, siromaško dovicu mater ima, koja sama mora po težackim delo hoditi. Za ove reči ga je firer spljuskal. Od vezda nigdar je ni imal mira vudna niti po noći. Negda je čéle tjedne moral nočno štalsku stražu imati. Ako je već nikakvu delu ni mogel mu dati firer, onda ga je čélu noč muštral tak dugu, doklam je skup opal. Jedenput par minut pred vizitom na zapoved mu je jeden stari husar moral vuzde vkrasti. Ezredeš je odmah spazil, da jeden konj nema vuzde. Tringer je vun stal pred ezredeša i pokorno je javil, da zna što je odnesel vuzde, samo sam ni ula iskati, prošil je nek ide leitnant s njim. Pokazal je tam šterim kufuru su vuzde i leitnant je tam našel. Zato je firer dva dni rešta dobil. S bog toga je Tringera još bolje imal na panteku. Negda je moral s kuhnje s čavu donesti i to piti. Negda pak nekaj takšnoga delati, kaj ni moči na papir napisati. Več je dečko vun spameti došel i duže nije mogel terpeti svakojačke muke. Jedno noć, da je opet jako bit bil, nabil je karabina i spavajućega Balaz firera vu glavu strelil. Zatem pak se je odmah kapitanu javil i njemu povedal, da je skončal firera. Odmah su ga zaprli i sad rodbinstvo oće ponoviti suda, da se ove stvari posvedočiju i da budu na pomoć siromaškomo husaru.

— **POLLAK BERNAT urar i draguljar iz Varaždina (Franjo Josip trg) preporuča svoju veliku skladište u svakojačke firmanske darove.**

— **Za bčrmanske darove od jednostavno do najfineše molitvene knjige vu veliki zbiratek se dobivaju vu knjižari: (Fischel Fülöp) Strausz Sándora Csáktornya.**

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplok elüzésére, valamint finom, puha bór és fehér telet elüzésére és megóvására nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenperd“ liliumtej szappan. Védjegye „Steckenperd“, készítő Bergmann et Co. czég Teschen a/E. — Kapható minden gyógyszerár- drogéria- illatszertár s minden eskakmáha vágó üzletben. Darujba 80 fillér. — Használóképen csodálatosan beváltik a Bergmann féle „Manera“ lilium tej kérem fehér és finom női kezek megóvására, ennek tüzosa 70 fillérért mindenütt kapható.

Sümei mész a legjobb!

Az építelő közönség szives tudomására hozzuk, hogy I. rendű, fával égetett, por és kőmentes, évtizedek óta elismert legjobb minőségű

:: sümei meszünk ::

kizárólagos előrusítási jogát Muraközre és Horvátországra **APPEL GÉZA** mészkereskedő csáktornyai lakosra (a laktanya mellett) ruháztuk, kinél úgy wagonoként, mint kicsinyekben, kerül eladásra miáltal **honi gyártmányunk**, mely minőség tekintetében a külföldi (sájer) meszet nagyon felülmúlja, azzal ár tekintetében is versenyképes.

Tisztelettel 893 18

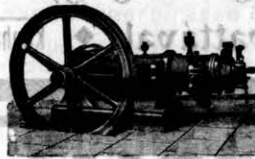
Dunántúli mész- és téglagyárak I. I. SÜMEG (Zalamegye.)

Ugyanott tenyésztőjások kaphatók.

Sümei mész a legolcsóbb!

Sümei mész kő- és pormentes!

Sümei mész a legkifinomultabb!

Értesítés. Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Csáktornyán, Erzsébet-tér 7. sz. alatt egy**

mechanikus és gépjavító műhelyt

rendeztem be.

Elvállalok mindenféle gépjavítást, mint: gőgépek, benzinmotorok, gazdasági-, írő- és varrógépek, szivattyúk és kutak, továbbá házi villamos csengők alapos rendbehozását, javítását.

B. pártfogásukat kérve, maradok,

teljes tisztelettel

Kunsteck István
mechanikus

Csáktornyán a Széchenyi-utca 7. számú ház a benne levő

jóforgalmu sütődével

jutányosan eladó. A sütőde esetleg külön is kivehető. A helyiség bármiféle üzletnek igen alkalmas.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

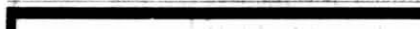
895 1-1

Obznana. Častim se slavnou občinstvo obznaniti, da sam uredio strojno radionu na **Csáktornyán, Erzsébet-tér pod broj 7.** Preuzimam svaku vrstnih strojnih popravka, kao: parne strojeve, benzin motore, svaku vrsti polske strojeve, pisarih strojeva, šivačih strojeva, s. vr. pumpah i zdencah, te električna zronca.

Kunsteck István
mečaničar.

898 2-3

Eszéki Nölesönös Segélyző Szövetkezet, Eszék ♦ Osječka Medjusobna pripomoćna Zadruga, Osijek

Alapított: 1908-ban ♦ Biztosítási alaptöke a keresk. törvény 453 §-a értelmében 215.000 K ♦ Temelna glavica po § 453 trgovačkog zakona 215.000 K ♦ Utemeljena: 1908

Figyelem !!

Családapák !

Az Eszéki Nölesönös Segélyző Szövetkezet

Gondoskodtatok ?

átvesz oly kötvényeket, melyek csödbe jutott szövetkezetektől származnak s ez által módot nyújt, hogy elvesztett pénzt megmentse !

már kedves utódaitok jóvőjéről ?

Csekély tagsági díj és

haláleseti járulékok

által biztosítva van családok jóvője, halálotok esetén nincsenk kitéve nélkülözésnek és gondnak ha beiratkozott tagnak az

Eszéki Nölesönös Segélyző Szövetkezetbe

mely minden haláleset után, ha a csoport teljes, az alapszabályok értelmében

2000 korona segélyt

fizet az örökösöknek

50 K átíratási díj fejében (részletekben is lefizethető) bárki kötvényét újból érvényesítheti, régi tagsági jogát visszaszerézheti s alapszabály szerű

2.000.— korona

haláleseti segélyt biztosíthat magának.

Az 1911 évben kifizetett segélyek összege 216.200.— K

Az 1911 évben kifizetett segélyek összege 216.200.— K

♦ Nép biztosítás haláleseti segélyek és leányok részére hozomány ♦

Bívisi članovi likvidiranih zadruga !! Temelna glavica od kruna 215.000

mogu se riješiti :

sigurno je jamstvo svakom članu

brige u koju su zapali propašću onih zadruga u kojima su bili upisani, ako prestupe u

koji je upisan u našu zadrugu za njegov uplaćeni novac Ova je zadruga jedina od sličnih zadruga, koja posjeduje zakonom propisanu jamčevinu

Osječku Medjusobnu Pripomoćnu Zadrugu

uz vrlo povoljne uvjete. Sa prepisnom pristojbom od K 50 (plativo i u obrocima) može svaki odmah steći sva izdobljena prava, te u smislu zadrughnih pravila osigurati

Osječka Medjusobna Pripomoćna Zadruga

posjeduje osim gore navedene zakonom propisane jamčevine još i svoj vlastiti

posmrtnu pripomoć do 2000.— kruna :

zadrughni dom :

Samo u godini 1911. isplatila je ova zadruga za posmrtnu i ženitbene (mirazne) pripomoći svotu od 216.200 kruna.

Samo u godini 1911. isplatila je ova zadruga za posmrtnu i ženitbene (mirazne) pripomoći svotu od 216.200 kruna.

♦♦ Pučka osiguranja Posmrtnu i mirazne (ženitbene) pripomoći ♦♦

Képvisező : **Bauer Mihály Križevci** Minden szerdán feltalálható a „Zrinyi“ szállóban Csáktornyán ♦ Svake srede nalazim se u hotelu „Zrinyi“

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan

874 T-52

BÉRMAAJÁNDÉKOKNAK

igen alkalmas, arany- és ezüsttárgyak nagy választékban és jutányos áron

..... KAPHATÓK :

ROSENFELD I.

ÓRAS- ÉS ÉKSZERÉSZNÉL ♦ CSÁKTORNYÁN

14 karátos arany gyűrű -- 4 kor.-tól feljebb
14 karátos arany nyaklánc 12 kor.-tól feljebb
14 karátos arany szentkép 4 kor.-tól feljebb
Valódi schweizi zsebóra - 5 kor.-tól feljebb

Csáktornyai fürdő

Patak-utca 9. szám alatt.

Modern kényelemmel berendezve és minden igényeknek megfelelő

kádfürdők

Nyitva egész nap. :: Ügyes, gyakorolt masszírozónó. ::

Jegyek kaphatók:

Nádasdi Nándor borbélyüzletében
Hirschsohn Testvérek divatruházában.
Mik Szilárd borbélyüzletében
Deutsch Salamon fűszerkereskedésében.
Strausz Sándor könyvkereskedésében
Hirschsohn Henrik fűszerkereskedésében
A pályaudvari üzletében.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri
♦ A TULAJDONOSOK ♦

Csányi Lajos Szállodája Keszthely

Kényelmes, modern szobák, fürdőszoba

(Vendéglősök, kávések és pincéreknek tetemes engedmény)

SCHMIDT EDE ZONGORATERME CSÁKTORNYA

Ajánl a elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 " "
czimbalom . . 100 " "

Alábbi világhírű czégek raktára:
Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek, Dörr, Mannberg, Kotykiewicz Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl
Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók
: Régieket átcsereél ujra :
Részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó hutor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és diszítő
:: dúsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árbán, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű haló-, ebédlo- és szalonberendezések nagyválasztékban raktáron vannak.

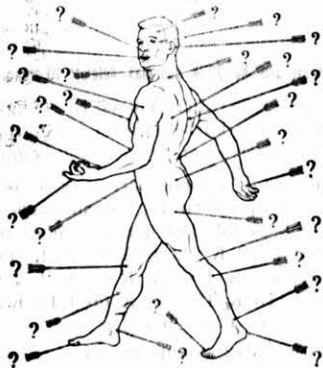
Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készíttetnek.

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmáza	l m-cent.	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs előbrudó	Hrz.	15 20 —
Árpa	Ječmen	14 20 —
Zab	Zob	16 40 —
Kukorica	Kuruza suha	18 00 —
Fehér bab új	Grah beli	19 00 —
Sárga bab	zuti	17 00 —
Vegyés bab	zmesan	14 00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20 00 —
Lenmag	Len	24 00 —
Tökmag	Koščice	29 00 —
Bükköny	Grahorka	15 50 —

Vanak fájdalmai ?

Használjon Feller-féle Elsáfluidot és Feller-féle Elsáplulákat, melyek egyedüli készítője Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 124. szám (Zágrábmege).

- A Feller-féle Elsáfluidó saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúdt, közvényit, idegyengeséget, oldalazást, szaggatást, influenzát, fej-, fog- és derékfájást, zsábt, bémulást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsáfluidót, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonalat vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógy sikerrel használják. Valódi eset úgy, ha minden úveg a »Feller« nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális úveg bérmentve 3 korona.
- Továbbá tudomására óhajtuk adni, hogy az emberek ezrei gyomorhajok, görce, étvágytalanság, ve-segés, hányási inger, rosszullét, felbőfögés, puffadság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hasbajtó Rebarbara-Elsáplulákat 6 doboz bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utánzatoktól és címezünk minden ren-delést gondosan.

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica Centrale 124. sz. (Zágrábmege).

Az emberi kéz mint sérvkötő SENSATIÓS TALÁLTMÁNY!

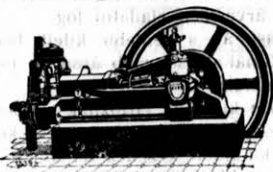
Kérjen ingyen prospectust! Zrt borítékban portómentesen küldi **OBBITZER SÉRVAMPULATORIUM** speciális orvosi rendelőintézet **VI., Rájkóci-ut 10. Félémelet.**

Langen & Wolf

Wien XI/3. Laxenburgerstrasse 53-55. szám.

Mérnöki iroda: Pozsony, Stefania-utca 25. A monarchia legteljesebb motorgyára.

Világhírű eredeti OTTO motorok

Benzin, Benzol, Petrolin, Nyersolaj, világító-gáz és szivógáz hajtásra, több mint 106.000 drb, egy millió lóerőn felül forgalomban.

Diesel-féle nyersolajmotorok.

A legmodernebb szerkezet. Az égő anyagok legkisebb fogyasztása.

Értesítés. Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására adni, hogy **július hó 8-án, hétfőn Csáktornyan, a tűzoltó-egyesület szertárpületének nagytermében a világhírű bécsi A. W. Schack-féle akademia rendszere szerint vezetett**

szabásrajzolósi, mértékvételi és szabászati

tanfolyamot nyitottam.

Teljes tisztelettel

Etzelsdorfer Elza

okleveles szabásztanító

Zrinyi szálló

1265/1912.

Hirdetmény!

Csáktornyan a község házában, ezideig a Csáktornya-Vidéki Takarékpénztár R.-T. által bérben birt helyiségek mint amelyek nagyobb esetleg két kisebb üzlet létesítésére kedvező fekvésüknel fogva különösen alkalmasak, folyó hó 19-ik napján d. u. 3 órakor a község háza tanácstermében 1912 évi október hó 1-től hat egymást követő évre haszonbérbe adatnak.

Bérbeadási feltételek a hivatalos órák alatt a község házában megtekinthetők.

Csáktornya, 1912. július hó 10.

Az előjáróság.

Csak Animo pezsgőt igyunk!

**Kellemes údító ital!
Hazai gyártmány!**

1899/ik 912. I. Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy Dr. Kovács Lipót csáktornyai ügyvéd által képv. Korn István bocskahegyi lakos végrehajthatónak Zsvencesz Terez özv. Jambrovics Tamásné nygis mint kiskoru Jambrovics József, Dóra, Katalin, Ignác, Anna és Tamás és I. gyámja szeleucési, Jambrovics Mária férj. Premus Ivánné felsőmihályfalvai és Jambrovics Terez férj. Bakál Emilné nagykanizsai lakos végrehajthatást szenvedettek elleni 504 K tőke és jár. iránti végrehajlási ügyében az árverést az 1881: LX. tc. 144. 146 §§-ai alapján elrendelte minek folytán végrehajthatónak 504 K tőke, ennek 1908. évi február hó 28 napjától járó 8% kamatai 61 K 38 f hátr. perri 28 K árverés kérelmi és a még felmerülendő költségekből álló követelés kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíróság területéhez tartozó s a végrehajthatást szenvedettek nevén álló szentmargithegyi 261 sztkv 789 hrsz. egész ingatlan 16 K az u. o. 1503 sztkv. 644/a/2 hrsz. eg. ing 148 K az u. o. 1666 sztkv. 869/a hrsz. egész ing. 220 K, az u. o. 1685 sztkvben 2297/5 hrz. egész ingatlan 37 K az u. o. 1763 sztkvben 2404 hrsz. egész ingatlan 372 K az u. o. 1763 sztkvben 644/b hrsz. egész ing 45 K az u. o. 1669 sztkvben felvett legelő illetőség 3/5, de 60 K becsáron Szentmargithegy községhezánál.

1912. évi július hó 31-én délelőtti 10 órakor

A szeleucehegyi 912 sztkvben 758/5 és 758/b hrsz. egész ingatlanok 232 K becsáron Szeleucehegy községhezánál

1912. évi július hó 31-én d. u. 3 órakor

A muraszterdahelyi 396 sztkvben 2370 hrsz. egész ing. 60 K az u. o. 403 sztkv. 1715 hrsz. eg. ing. 19 K az u. o. 405 sztkvben 1737 hrsz. eg. ing. 16 K becsáron Muraszterdahely községhezánál

1912. évi aug. hó 1-én d. u. 10 órakor

Dr. Kovács Lipót csáktornyai ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kikiállási ár a lentebb kitelt becsár melynek 2/3-nál alacsonyabb áron az ingatlanok elnem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 % át készpénzben vagy óvadék képes papírban a kiküldött kezehez letenni és pedig 1 K 60 f, 14 K 80 f, 22 K, 3 K 70 f, 37 K 20 f, 14 K 50 f, és 6 K 25 K 20 f, 6 K 1 K 90 f, 1 K 30 f.

Csáktornya, 1912. május 3. 894

2394/ik 1912. Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy Wollák Rezső csáktornyai ügyvéd által képviselt Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat végrehajthatónak Novák István és Novák Bálint belicai lakosok végrehajthatást szenvedett elleni 438 K 65 f tőke, és jár. iránti végrehajlási ügyében az árverést az 1881. XL. t. c. 144. 146. §-ai alapján elrendelte, minek folytán végrehajthatónak 438 K 64 f tőke, ennek és pedig

140 K után 1910. évi május hó 1 napjától, 140 K után 1910. nov. 1-től, 140 K után 1911 évi május hó 1 napjától járó 7% kamatai, 51 K 40 f perri 23 K 90 f végrehajthatás kérelmi 27 K árverés kérelmi és a még felmerülendő költségekből álló követelés kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíróshoz tartozó és végrehajthatást szenvedett nevén álló a belicai 73 sztkvben 88 hrsz. alatt felvett ingatlanokból 1/2 részére 538 K becsértékben a belicai 73 sztkvben felvett legelőilletőségéből fele része 100 K becsértékben.

a belicai 704 sztkvben	151/a. hrsz.	egész ing.	225 K	becs.
	290/b.	"	"	28
	290/c.	"	"	88
	538/a.	"	"	311
	671/b.	"	"	68
	756/a.	"	"	28
	804/a.	"	"	89
	873/b.	"	"	181
	1046/923.	"	"	96
	1007/b.	"	"	196
	1007/d.	"	"	213
	1031/c.	"	"	62

1912. évi aug. hó 22-ik napjának délelőtti 10 órakor.

Belica község házánál Wollák Rezső ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fognak

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni és pedig 53 K 80 f, 10 K, 22 K 50 f, 2 K 60 f, 3 K 30 f, 31 K 10 f, 5 K 30 f, 2 K 60 f, 3 K 90 f, 13 K 10 f, 9 K 60 f, 19 K 50 f, 21 K 30 f. és 6 K 20 fillért.

Csáktornya 1912. május hó 24. 894

Novimarofoi mészgyár.

Tisztelettel értesitem a m. t. építő közönséget, valamint az építészeket, hogy **gyári berendezés**

==== mészégetőt ====

létesíttem. Szállíthatok olcsó áron minden időben, elsőrendű minőségű, kőmentes, kagylómészkből készített meszet. Gyáram Csáktornyától 25 kilométernyire van, tehát Muraközből a kocsitulajdonosok igen könnyen elvihetik szükségletüket. A mész állandóan frissen égettetik és nagyobb mennyiség vételénél tetemes árengedményt adok.

Teljes tisztelettel

HENRY SCHWARZ

kőánya és mészgyártulajdonos

Novimarofo

-Novimarofofska vapnotvornica.

S štovanjem obznanim poštuвано graditelj občinstvo. takodjer i graditelje, da sam jednu

vapelnica tvornicu

opravio. Moram odpremati na tal. cienu u svako vrme iz ljuštarno — vapnokamena, bez kamena, najbolje napravljeno vapno. Moja tvornica je od Csáktornya na 25 kilometara daleko, dakle iz Medjimurja mozeju kola vlastniki na jako lehkomu svoje potrebe odnesti.

Vapno se staluo na okretno zeči i ako se u vekši kolikoči kupuje, dajem vapno faleše.

S štovanjem

HENRY SCHWARZ

kamenolom i vapnotvornica vlastnik u Novimarofo.

Bérmaajándékoknak

alkalmas egyszerű és diszes

imakönyvek

nagy választékban kaphatók:

Strausz Sándor könyvkereskedésében Csáktornyán